

KRATKE VIJESTI

U LUKSEMBURGU ODRŽANA KONFERENCIJA O ULOZI ARHITEKATA I INŽENJERA U OTPORNOME I ODRŽIVOME RAZVOJU

Nina Dražin Lovrec, predsjednica Hrvatske komore inženjera građevinarstva, sudjelovala je kao predsjednica Europskog udruženja inženjerskih komora (ECEC) na konferenciji "Architects + Engineers: Partnership for Resilient Design", održanoj 15. svibnja u Luksemburgu.

Na konferenciji, u organizaciji ECEC-a, Reda arhitekata i konzultantskih inženjera Luksemburga (OAI), Vijeća arhitekata Europe (ACE) i Europske federacije udruge inženjerskog konzaltinga (EFCA), sudjelovali su vodeći europski stručnjaci iz područja arhitekture i graditeljstva. Konferenciju je otvorila predsjednica ECEC-a Dražin Lovrec, koja je istaknula potrebu za uvođenjem posebnog poglavlja za intelektualne usluge u Direktivu o javnoj nabavi Europske unije.

"Intelektualne usluge poput inženjerskih i arhitektonskih trenutno se tretiraju kao standardizirane usluge u postupcima javne nabave. To ne odražava stvarnu prirodu našeg rada. Riječ je o složenome planiranju, timskom radu i stručnosti. Potreban je drugačiji pristup. Zato smatramo da u pravilima o javnoj nabavi treba postojati posebno poglavlje za takve usluge", naglasila je Dražin Lovrec.

Na konferenciji usvojena je i Luksemburška deklaracija o javnoj nabavi, zajednička obveza unaprjeđenja praksi javne nabave diljem Europe. Deklaracija predstavlja usklađenu viziju i preporuke struke za jačanje unutarnjeg tržišta kroz javnu nabavu koja nadilazi najnižu cijenu, bolje prepoznavanje posebnosti intelektualnih usluga, usmjeravanje postupaka javne nabave prema kvaliteti i inovacijama te poboljšanje pristupa MSP-ova i novih aktera tržištu javne nabave.

U kontekstu aktualne revizije Direktive EU-a o javnoj nabavi te u skladu s inicijativom Novi europski Bauhaus (NEB) sudionici su raspravljali i o neophodnim reformama koje bi osigurale nabavu temeljenu na kvaliteti i bolje poticale inovativna rješenja. Konferencija je još jednom potvrdila važnost snažnog partnerstva između arhitekata i inženjera u stvaranju održive i otporne Europe budućnosti. ■

POTPISAN UGOVOR O FINANCIRANJU PROJEKTA "SUSTAV JAVNOG NAVODNJAVANJA KAPELICA – KANIŠKA IVA"

Dana 21. svibnja 2025. Marko Marušić, župan Bjelovarsko-bilogorske županije, je u Ministarstvu poljoprivrede, šumarstva i ribarstva s potpredsjednikom Vlade RH i ministrom poljoprivrede Davidom Vlajčićem svečano potpisao ugovor o financiranju projekta izgradnje sustava javnog navodnjavanja Kapelica – Kaniška Iva. Riječ je o izgradnji prvog sustava javnog navodnjavanja na području Bjelovarsko-bilogorske županije, koji predstavlja važan iskorak u stvaranju uvjeta za daljnji razvoj poljoprivrede na području te županije.

Potpisivanjem ugovora vrijednog 14,7 milijuna eura, kojim su osigurana bespovratna sredstva, započinje realizacija dugonajavljanog projekta navodnjavanja, ključnog za razvoj moderne i konkurentne poljoprivrede. Riječ je o projektu o kojemu se desetljećima govorilo, a sada napokon prelazi u fazu provedbe. Priprema dokumentacije bila je zahtjevan i složen proces, a potpisani ugovor važan je iskorak za poljoprivredni sektor Županije. Buduća akumulacija bit će smještena na području grada Garešnice, između naselja Kapelice i Kaniške Ive, a prostirat će se na površini od 27,5 hektara. Ukupna zapremina akumulacije iznositi će oko 700.000 kubnih metara i to će omogućiti navodnjavanje oko 430 hektara poljoprivrednih površina.

UREĐENJE DIONICE NEPTUN OBALOUTVRDE U OSIJEKU

Dionica Neptun, duljine 442,5 metara, najnižvodniji je dio nasipa Višnjevac Osijek, a njezinim će se uređenjem šetnica uz Dravu, koja već povezuje Gornji i Donji grad, proširiti prema zapadu sve do Višnjevca. Ta faza osobito je važna jer omogućuje povezivanje novoga gradskog stadiona *Opus Arena* s ostatkom grada pješačkom i biciklističkom infrastrukturom. Ukupna vrijednost ulaganja u tu dionicu procijenjena je na 8,7 milijuna eura s PDV-om, a radovi uključuju izgradnju moderne obaloutvrde koja će, osim što će štiti od poplava, sadržavati urbane elemente poput biciklističke i pješačke staze, javne rasvjete, odmorišta, klupa i zelenih površina. Planiranom izgradnjom kroz tri nove faze ukupne duljine 4337 metara šetnica će biti produljena sve do Višnjevca, čime će Osijek dobiti promenudu ukupne duljine oko 10,5 kilometara te jednu od najdužih riječnih šetnica u Europi.

Izgradnja gradske promenade prema Višnjevcu doprinijet će razvoju urbane infrastrukture, zaštititi od poplava te podizanju razine kvalitete života građana stvaranjem suvremenoga i atraktivnoga javnog prostora uz rijeku Dravu. ■

RESTAURACIJA BILJSKOG RITA

Biljski rit, koji se prostire na oko 2000 hektara, nalazi se u blizini Kopačkog rita i unutar zaštićenog područja mreže Natura 2000. Cilj projekta restauracije tog rita jest zaustavljanje degradacije rukavaca i bara, uspostavljanje stabilnijega vodnog režima te povećanje retencijskoga kapaciteta na 2,14 milijuna kubnih metara. Time će se omogućiti zadržavanje vode u sušnim razdobljima i bolja kontrola tijekom poplava, izravno odgovarajući na učestalije klimatske ekstreme.

KRATKE VIJESTI

Ukupna vrijednost projekta iznosi više od 10,4 milijuna eura, od čega *Hrvatske vode* iz vlastitih sredstava osiguravaju nešto više od dva milijuna eura, dok ostatak dolazi iz fondova Europske unije, iz Nacionalnog plana oporavka i otpornosti (NPOO). Projekt je započeo u prosincu 2023., a završetak se očekuje do kraja 2025. Do siječnja 2025. izvedeno je više od 60 % planiranih radova.

U prvoj fazi radova uklonjen je sediment iz bara i spojnih kanala ukupne duljine 14,5 kilometara, izgrađeni su cijevni propusti i ojačani šumski putevi. U nastavku projekta planirana je izgradnja nove ustave na nasipu Drava – Dunav radi dodatnog dotoka vode iz Drave, što je važan korak u stabilizaciji lokalnoga vodnog režima.

Restauracija Biljskog rita povezana je i s drugim regionalnim projektima poput "Naturavita" i "Revitalizacija Stare Drave Bilje", također sufinanciranim sredstvima EU-a. Time je omogućen koordiniran pristup zaštiti prirodnih staništa, šuma i vodnih tijela unutar područja Natura 2000.

Projekt ima višestruke ciljeve: hidrološke, hidromorfološke i biološko-ekološke. Vraćanjem prirodne dinamike poplava te povezanosti između rijeka, bara i šuma doprinosi se očuvanju bioraznolikosti i ispunjavanju obveza Hrvatske prema europskim direktivama o vodama i zaštiti prirode.

Važno iskustvo za provedbu tog projekta bilo je prethodno sudjelovanje *Hrvatskih voda* u projektu "WetlandRestore", koji je uspješno realiziran na području srednjeg Dunava i koji je poslužio kao temelj za nove modele restauracije.

POTPISAN UGOVOR ZA 14,4 MILIJUNA EURA VRIJEDNU REKONSTRUKCIJU LUKE RAB

Dana 28. svibnja 2025. potpisan je Ugovor o dodjeli bespovratnih sredstava za

projekt "Rekonstrukcija luke Rab (faza 1, 2 dio)". Ugovor su potpisali potpredsjednik Vlade i ministar mora, prometa i infrastrukture Oleg Butković, ravnatelj Županijske lučke uprave Rab Nenad Debelić i ravnatelj SAFU-a Dragan Jelić. Za provedbu projekta osigurano je 14,36 milijuna eura, od čega je 85 % iz Europskog fonda za regionalni razvoj, a 15 % iz Državnog proračuna. U sklopu projekta planirani su izgradnja valobranskoga pontonskog gata duljine oko 73 metra, postavljanje plutajućih gatova između Sjeverne obale i novoizgrađenoga gata te rekonstrukcija Sjeverne obale i Šetališta Markantuna Dominisa. Dodatno e uređuje kilometar lučke prilazne ceste koja završava kod rta sv. Ante.

Luka Rab izložena je plavljenju mora, što onemogućuje funkcionalno korištenje luke i stvara veliku štetu na imovini korisnika luke, javnim površinama i pristupnim prometnicama. Nedavnom rekonstrukcijom operativne obale za prihvata pomorsko-putničkih linija, izletničkih i ribarskih brodova te izgradnjom operativnoga gata onemogućeno je plavljenje tog dijela luke. Novim projektom rekonstrukcije luke Rab zaštitit će se obale za privez brodica uz Šetalište Markantuna Dominisa i Sjevernu obalu, što će upotpuniti zaštitu lučkog područja od teških posljedica koje stvaraju udari vjetrova i mora.

Osim što će projektom biti zadovoljeni svi sigurnosni zahtjevi za pristajanje i prihvata plovila, modernizirana infrastruktura luke Rab i zaštita lučkog akvatorija omogućit će izdvajanje 100 dodatnih komunalnih vezova i površina za lokalno stanovništvo i gospodarstvo. Zahvaljujući rekonstruiranim prometnicama bit će omogućeni funkcionalni pristup i korištenje luke u otežanim vremenskim uvjetima i tijekom cijele godine. Realizacijom projekta podižu se kapacitet i komunalni standard te omogućuje gospodarski razvoj prostora.

Povećanje kapaciteta i funkcionalnosti luke, razvoj turizma i zapošljavanje ljudi ključni su razlozi zbog kojih je ulaganje u lučku infrastrukturu luke Rab hvaljevrijedna investicija vrijedna oko 14,39 milijuna eura. Uključivanjem u program Konkurentnost i kohezija 2021. – 2027. financiranje projekta osigurano je gotovo u cijelosti, uz EU-ov doprinos od 12,21 milijun eura i nacionalno sufinanciranje od 2,15 milijuna eura. ■

ODRŽIVOST U FOKUSU CEMENTNE INDUSTRIJE

Tvornica cementa u Koromačnu iduće godine obilježava stotu obljetnicu poslovanja, čime dodatno potvrđuje svoju važnost u hrvatskome gospodarstvu. Osim proizvodnjom cementa *Holcim Hrvatska* bavi se proizvodnjom kamenog agregata te proizvoda za poljoprivredu koji nose oznaku "Hrvatska kvaliteta". Zahvaljujući vlastitome laboratoriju, tvrtka svojim kupcima pruža i stručna savjetovanja o optimalnoj primjeni proizvoda. *Holcim* težište stavlja na ekološki pristup proizvodnji, koji njeguje još od početka devedesetih godina 20. stoljeća, znatno prije nego što je Europska unija počela aktivno promovirati zelenu ekonomiju i smanjenje emisija stakleničkih plinova.

"Od tada smo smanjili ugljični otisak proizvodnje za 35 posto, a naši su proizvodi jasno označeni kao proizvodi sa smanjenim ugljičnim otiskom i sa smanjenim emisijama. Cilj nam je u cijelosti prestati koristiti fosilna goriva i prijeći na obnovljive izvore energije. Za emisije CO₂ nastale kemijskim procesima, koji su povezani sa sirovinama, planiramo uvesti sustav za hvatanje i ukapljivanje tog plina, koji će se zatim sigurno zbrinuti", pojasnio je Mihajlo Mirković, član Uprave za proizvodnju.

Dodao je kako su pri završetku investicije u pogon koji omogućava korištenje al-

KRATKE VIJESTI

ternativnih goriva iz otpada, nakon čega slijedi ulaganje u postrojenje za hvatanje CO₂. Za taj projekt *Holcim* je već osigurao sufinanciranje iz Europskoga inovacijskog fonda.

“Po dovršetku postrojenja iz proizvodnje će se gotovo u cijelosti eliminirati emisije CO₂ u atmosferu, što će biti prvi takav primjer u Hrvatskoj”, istaknuo je Mirković. Predsjednik HGK-a Luka Burilović čestitao je *Holcimu* na dosadašnjim rezultatima i spremnosti na ulaganja koja donose tehnološki napredak, ali i širu društvenu korist.

“S terena dobivamo informacije da proizvođači u EU-u nisu dovoljno zaštićeni od uvoza proizvoda iz zemalja koje nemaju jednake klimatske standarde. Dugoročno to može biti štetno za europske i domaće tvrtke”, poručio je predsjednik HGK-a te istaknuo važnost uvođenja mehanizama zaštite onih koji ulažu u zelene tehnologije.

Predstavnici *Holcima* upozorili su na to kako se već sada na domaćem tržištu osjeća prisutnost proizvoda iz trećih zemalja koje imaju niže ekološke standarde te su izrazili nadu da će uskoro biti uvedeni mehanizmi koji priznaju napore i investicije domaćih tvrtki poput CBAM-a (Mehanizam za ugljičnu prilagodbu na granicama) ili sustava zelene javne nabave. ■

ODRŽAN KONZORCIJSKI SASTANAK PROJEKTA “LIFE BAUHAUSING EUROPE”

Od 12. do 14. svibnja 2025. održan je konzorcijski sastanak projekta “LIFE Bauhausing Europe” kojemu su prisustvovali partneri iz Španjolske, Latvije i Hrvatske te domaćini Mađari. Tijekom intenzivnoga dvodnevno programa partneri su razmijenili iskustva stečena u sklopu aktivnosti provedenih

u posljednjih nekoliko mjeseci te pregled plana implementacije za ostatak 2025.

Predstavljene su tekuće aktivnosti u provedbi projekata, početak građevinskih radova na renovaciji pilot-zgrada u svakoj od partnerskih zemalja te aktivnosti koje zahvaćaju proces revitalizacije pripadajućeg okoliša oko svake pojedine zgrade koja će biti obuhvaćena tom tranzicijom ka ljepšim, kvalitetnijim i ugodnijim prostorima na korist lokalne zajednice.

U sklopu sastanka partneri na projektu posjetili su *Bethlen Teri Theater*, petu pilot-zgradu koja ulazi u proces renovacije tijekom četverogodišnjeg projekta. Organizirani obilazak pružio je sudionicima vrijedne informacije o funkcioniranju kazališta, ali i o planovima o preuređenju te povijesti građevine i pregled tehničkih značajki te prepreka u cjelokupnome procesu.

Također, sastanak je uz kvalitetne i detaljne rasprave o prethodnim i budućim koracima obuhvatio radionice za jačanje kapaciteta te izvanredne *case clinics* radionice na kojima su partneri dijelili iskustva s kojima se susreću u implementaciji aktualnih aktivnosti te raspravljali o izazovima i rješenjima, što je u konačnici doprinijelo boljoj povezanosti, međusobnome razumijevanju te shvaćanju individualnosti svakog pojedinog slučaja i lokacije.

Raznolikosti programa doprinijela je radionica organizirana u suradnji s kreativnim studiom sa sjedištem u Budimpešti, koji se od 2017. bavi održivim rješenjima u modi, ciljajući na podizanje razine svijesti lokalne zajednice i na uključivanje u kružnu ekonomiju kako bi se težilo održivim rješenjima, ponovnoj upotrebi materijala i produljenju životnog vijeka proizvoda popravkom ili reciklažom kao ključu za zeleniju budućnost. ■

ZLATNI DGNB CERTIFIKAT URUČEN VALAMAR AMICOR RESORTU

Hrvatski savjet za zelenu gradnju (GBC Croatia) svečano je uručio DGNB certifikat na zlatnoj razini *Valamar Amicor Resortu* na Hvaru, prvome ekoljetovalištu u Hrvatskoj i prvome turističkom kompleksu na hrvatskoj obali koji je dosegnuo tu razinu održivosti prema vodećemu europskom sustavu certificiranja. Certifikat i pripadajuću plaketu članu Uprave *Helios Farosa* Mariju Juriću uručili su Marko Markić, voditelj certificiranja u GBC-u Croatia, i Johannes Kreißig, glavni izvršni direktor DGNB-a, prilikom službenog posjeta Resortu 22. svibnja 2025.

Valamar Amicor Resort dizajniran je prema najvišim okolišnim standardima, koji uključuju održivo korištenje energije i drugih resursa uz minimalan negativan utjecaj na okoliš. Kako bi se to postiglo, provedena je analiza utjecaja na okoliš kroz cijeli životni ciklus resorta. Riječ je o prvome turističkom projektu u Hrvatskoj koji je primijenio modularnu gradnju te koristio ekološki prihvatljive i energetski učinkovite materijale, uz očuvanje prirodnog okoliša i postojećeg zelenila tijekom izgradnje. Ljetovalište ne izdaje papirnate račune, ne koristi jednokratnu plastiku, a čak 78 % prehrambenih proizvoda dolazi od lokalnih dobavljača. Gosti su motivirani pridonositi očuvanju prirode praćenjem vlastite potrošnje vode i energije u svakoj smještajnoj jedinici.

Valamar Amicor Resort gostima nudi i brojne autentične doživljaje na destinaciji, čime promiče održivi turizam koji doprinosi razvoju lokalne zajednice. DGNB sustav vodeći je europski alat za certificiranje održivih zgrada, prisutan u više od 30 zemalja i jedini u cijelosti usklađen s europskim zakonodavstvom. Zahvaljujući cjelovitome pristupu evalua-

KRATKE VIJESTI

ciji održivosti postao je globalno priznato mjerilo za procjenu i optimiranje kvalitete zgrada i urbanih prostora. Certifikaciju u svim fazama proveo je Hrvatski savjet za zelenu gradnju, nacionalni partner za DGNB sustav. ■

ODRŽANO STRUČNO PREDAVANJE "DGNB SYSTEM – ALAT ZA ODRŽIVOST ZGRADA I KVARTOVA"

Na Arhitektonskome fakultetu Sveučilišta u Zagrebu 19. svibnja 2025. održano je predavanje pod nazivom "DGNB sustav – alat za održivost zgrada i kvartova", namijenjeno studentima diplomskog studija u sklopu kolegija Održivo građenje 2. Predavanje su održali Marko Markić, voditelj certificiranja, i Martina Lesković, projektna koordinatorica iz Hrvatskog savjeta za zelenu gradnju. Ono je obuhvatilo širok spektar tema vezanih uz održivost zgrada i izgrađenog okoliša, s težištem na potrebi integracije održivih načela u sve faze projektiranja, građenja i korištenja građevina.

Posebna je pozornost posvećena ulozi europskih regulativa poput okvira Level(s) i EU taksonomije u ocjenjivanju održivosti ulaganja u zgrade. Također su predstavljene okolišni ciljevi, uključujući smanjenje utjecaja na klimatske promjene pri izgradnji novih zgrada, prilagodbu klimatskim promjenama te prelazak na kružno gospodarstvo. Studenti su upoznati i s tehničkim smjernicama za prilagodbu klimatskim promjenama te s mjerama za ublažavanje klimatskih rizika.

Predstavljene su i novosti sadržane u revidiranoj Direktivi o energetske svojstvima zgrada (EPBD), uključujući nadolazeće obveze izračuna emisija CO₂ tijekom cijelog životnog ciklusa zgrada, koje će biti obvezne za sve nove i javne zgrade od 2028. odnosno 2030. Teorijski dio predavanja zaključen je pregledom

komercijalnih alata za potvrdu održivosti, s težištem na DGNB sustavu, koji omogućuje cjelovito ocjenjivanje zgrada. Predstavljene su i konkretni kriteriji koje taj sustav koristi za evaluaciju održivosti izgrađenog okoliša poput kvalitete zraka u unutarnjemu prostoru, toplinske udobnosti, rizika za lokalni okoliš i dr.

Nakon teorijskog dijela održana je radionica "BYSTART – sastavnice održivog kvarta", koju je razvio *Green Building Council Denmark*. Na radionici studenti su se upoznali s ključnim čimbenicima koje bi jedno održivo urbano područje trebalo sadržavati. Kao područje intervencije odabrana je manja četvrt u Zagrebu te su studenti na stvarnome primjeru raspravljali o mogućnostima unaprjeđenja javnog prijevoza, pješačke i biciklističke infrastrukture, klimatske otpornosti, opskrbe energijom, građanske uključenosti, sigurnosti i drugih aspekata koji pridonose stvaranju okolišno prihvatljivijeg, dugoročno isplativijeg i društveno inkluzivnijeg prostora. Radionica je dodatno potaknula studente na razmišljanje o održivosti izvan granica pojedinačne zgrade te im pokazala kako se održivi principi mogu primijeniti i na razini urbanih četvrti. ■

ODRŽANA MREŽNA EDUKACIJA "KONZULTANT ZA EU TAKSONOMIJU"

Dana 14. svibnja 2025. u organizaciji Hrvatskog savjeta za zelenu gradnju (GBC Croatia) održana je mrežna edukacija "Konzultant za EU taksonomiju" namijenjena svim profesionalcima koji žele razumjeti i primijeniti kriterije EU taksonomije u kontekstu zgradarstva, održivog financiranja i ESG okvira. EU taksonomija sve se više nameće kao ključan alat za definiranje, procjenu i usmjeravanje održivih ulaganja. Ulaganja u zgradarstvu, bilo da se radi o novogradnji, obnovi bilo

vlasništvu nad postojećim zgradama, moraju ispuniti stroge kriterije održivosti kako bi bila usklađena s europskim regulatornim okvirom i ciljevima klimatske neutralnosti.

Edukacija je ponudila detaljan pregled Uredbe o EU taksonomiji, tehničkih kriterija, procesa audita te metodologije ocjenjivanja usklađenosti ulaganja u zgrade. Sudionici su imali priliku naučiti kako provesti verifikaciju projekata po taksonomijskim kriterijima i dobiti konkretne smjernice za provedbu održivih praksi. Program je bio interaktivan i potaknuo je niz korisnih rasprava među sudionicima i predavačima oko praktičnih izazova primjene taksonomije u različitim fazama projekata.

Sudionike su kroz edukaciju u ulozi predavača vodili Marko Markić i Ana Smola iz tvrtke *GBC Croatia* te Igor Anić i Tatjana Uzelac Obradović iz tvrtke *Dvokut Ecro*.

Edukacija je vrednovana u sklopu Programa stalnog stručnog usavršavanja s ukupno 4 sata (2 sata tehničke regulative i 2 sata stručnog sadržaja), a polaznici su po završetku dobili certifikat.

GBC Croatia, kao član CPEA-e (*Climate Positive Europe Alliance*), aktivno je sudjelovala u razvoju europskoga metodološkog okvira za ocjenu usklađenosti ulaganja u zgrade. Taj je okvir preveden na hrvatski jezik i prilagođen dvostupanjskim neovisnim sustavom potvrde, koji se danas primjenjuje kao standard za ESG izvještavanje u zgradarstvu u skladu s EU taksonomijom. ■

ZAVRŠENA OBNOVA ZGRADE FAKULTETA STROJARSTVA I BRODOGRADNJE SVEUČILIŠTA U ZAGREBU

Dana 28. svibnja 2025. svečano su otvorene cjelovito obnovljene zgrade Fakulteta strojarstva i brodogradnje, čime je

KRATKE VIJESTI

završen jedan od najopsežnijih projekata obnove u sustavu znanosti i obrazovanja. Tri zgrade Fakulteta, južna, sjeverna i istočna, ukupne površine gotovo 39.000 kvadratnih metara, obnovljene su kroz tri zasebna projekta. Ukupna vrijednost radova iznosi gotovo 71 milijun eura, od čega je 42,5 milijuna eura osigurano iz Fonda solidarnosti EU-a, 22,2 milijuna iz Nacionalnog plana oporavka i otpornosti te dodatnih 6,2 milijuna eura iz Državnog proračuna.

Premijer Andrej Plenković, koji je prisustvovao svečanome otvorenju, istaknuo je da se radi o projektu kojim je cjelovito obnovljena ta povijesna zgrada čija tradicija seže u 1919. Dodao je da je to jedan od 142 projekta čiju obnovu izravno vodi Ministarstvo znanosti, a odnosi se na obrazovnu infrastrukturu.

Tijekom obnove izgrađena je i nova modularna zgrada površine približno 720 m² namijenjena za privremeni smještaj znanstvenoistraživačke opreme, studentskih udruga te za rad na diplomskim i završnim radovima i studentskim projektima. Tijekom obnove nastava se izvodila na zamjenskoj lokaciji u prostoru zgrade *Tekstilprometa*, dok su stručne službe bile razmještene na nekoliko lokacija u Zagrebu.

Obnova nije bila samo povratak u prvobitno stanje, nego je provedeno sveobuhvatno jačanje konstrukcije za bolju potresnu otpornost, povećana je energetska učinkovitost te su uvedeni suvremeni tehnički sustavi. U cijelosti su obnovljene sve instalacije, ugrađena je toplinski učinkovitija fasada i zamijenjena stolarija te su uređene predavaonice, laboratoriji i uredi. Prostor je sada u cijelosti pristupačan osobama smanjene pokretljivosti, a implementirana su i rješenja temeljena na obnovljivim izvorima energije poput dizalica topline. Velik dio obnove bio je usmjeren ka energetske transformaciji. Fakultetske zgrade sada

koriste geotermalnu i sunčevu energiju, a električna energija proizvodi se pomoću fotonaponskih panela. Grijanje i hlađenje prostorija omogućuju četiri dizalice topline uz niskotemperaturni sustav grijanja te aktivni i pasivni sustav hlađenja.

Sustav je većim dijelom energetski neovisan, a termotehnički sustav grijanja i hlađenja zgrada izveden je kao laboratorijski postav za potrebe nastave i istraživanja. Time su omogućene nastavne vježbe, izrada završnih i diplomskih radova, ali i edukacija šire zajednice u području obnovljivih izvora energije.

Cilj je u najvećoj mogućoj mjeri iskoristiti novu infrastrukturu kao platformu za širenje znanja, kompetencija i iskustva te za napredno upravljanje imovinom i održavanjem. Takvim pristupom Fakultet ne samo da obrazuje studente i inženjere, već aktivno provodi i znanstvena istraživanja u području energetske učinkovitosti i održivosti. ■

TURSKO-HRVATSKI KONZORCIJ IZABRAN ZA GRADNJU PRUGE HRVATSKI LESKOVAC – KARLOVAC

Tursko-hrvatska zajednica ponuditelja koju čine *Dogus Insaat ve Ticaret A.Ş.* i *BK Montaža* iz Zagreba odabrana je za izvođača radova na rekonstrukciji postojećeg i izgradnji drugoga kolosijeka željeznice pruge Hrvatski Leskovac – Karlovac, objavljeno je u Elektroničkom oglasniku javne nabave.

Na natječaj *HŽ Infrastrukture* pristiglo je ukupno pet ponuda, a najveći raspon između najniže i najviše ponude iznosio je oko 140 milijuna eura. Odabrana tursko-hrvatska zajednica predala je najnižu ponudu od 225,95 milijuna eura bez PDV-a, dok je najskuplja ponuda austrijske tvrtke *Strabag* iznosila 366 milijuna eura. Osim tursko-hrvatske zajednice i tvrtke *Strabag* na natječaj su se prijavile i turska tvrtka *Cengiz Insaat* ponudom od

348 milijuna eura, španjolska *Comsa* ponudom od 279 milijuna eura te indijska *Afcons Infrastructure Limited* ponudom od gotovo 300 milijuna eura.

Projektom je planirana rekonstrukcija postojećeg i izgradnja drugoga kolosijeka na 44 kilometra dugoj dionici, koja je dio Mediteranskog koridora i ključna poveznica između Zagreba, Karlovca i Rijeke. Po završetku radova brzina prometovanja vlakova iznositi će do 160 km/h na većem dijelu trase, što će ubrzati putnički i teretni prijevoz prema luci Rijeke. Projekt se sufinancira iz europskih fondova s 85 posto prihvatljivih troškova.

Među planiranim su radovima modernizacija kolodvora i stajališta, izgradnja novih i obnova postojećih mostova, nadvožnjaka i podvožnjaka te postavljanje suvremene signalno-sigurnosne opreme i mjera zaštite od buke. Završetak cijelog projekta planiran je u sljedeće tri godine. Dosadašnji izvođač *Strabag* već je dovršio dio radova prije raskida ugovora 2023., a novoodabrana zajednica nastaviti će radove na preostalim etapama. ■

U NOVSKOJ ZAPOČELA IZGRADNJA NOVOG DJEČJEG VRTIĆA *GITA*

U Novskoj je službeno započela izgradnja novog Dječjeg vrtića *Gita*, projekta vrijednog 5,8 milijuna eura, čiji se završetak očekuje u kolovozu 2026. U sklopu svečanog polaganja temeljnog kamena, u nazočnosti predstavnika lokalne i državne vlasti te Središnje agencije za financiranje i ugovaranje programa i projekata EU-a (SAFU), u temelje objekta simbolično je ugrađena povelja o početku gradnje.

Novi objekt omogućit će smještaj za šest novih odgojnih skupina, dviju jasličkih i četiriju vrtićkih, te dodatne sadržaje poput kabineta za stručni rad, senzomotoričke dvorane, polivalentne dvorane, nove kuhinje i uvjete za izvođenje

KRATKE VIJESTI

programa Montessori. Izgradnjom vrtića znatno će se unaprijediti infrastrukturni kapaciteti Dječjeg vrtića *Radost*, koji je osnovan 1975. i ove godine obilježava 50 godina postojanja.

Vrtić trenutno djeluje na četiri lokacije, a od travnja 2024. u njegov je sastav funkcionalno uključen i vrtić u Jasenovcu, čime je dodatno proširena mreža predškolskih ustanova u tome dijelu Županije. Projekt *Gita* dio je šireg nastojanja Grada Novske da odgovori na demografske i obrazovne potrebe zajednice. Očekuje se da će nova investicija znatno pridonijeti smanjenju lista čekanja za upis djece te osigurati kvalitetnije radne uvjete za odgojno-obrazovno osoblje. Lokacija novog vrtića nalazi se u neposrednoj blizini srednje škole, Katoličke osnovne škole i Centra za cjeloživotno obrazovanje, čime se dodatno oblikuje prostor kao važan lokalni obrazovni centar.

Projekt je financiran kombinacijom europskih, nacionalnih i lokalnih sredstava. Dio investicije pokriven je iz Nacionalnog plana oporavka i otpornosti (NPOO), dok su preostala sredstva osigurana iz Državnog proračuna i proračuna Grada Novske, uključujući kreditno zaduženje. U kontekstu ulaganja u obrazovanje i mlade istaknuta je važnost paralelno razvijanog projekta izgradnje *gaming*-centra u Novskoj, najveće takve inicijative u Hrvatskoj i široj regiji, koji će mladima omogućiti obrazovanje i usavršavanje u digitalnim i kreativnim industrijama. ■

U MORAVICAMA ZAPOČELA IZGRADNJA ŠKOLSKE SPORTSKE DVORANE

U Moravicama je svečanim polaganjem kamena temeljca obilježen početak radova na izgradnji školske sportske dvorane pri Željezničkoj tehničkoj školi. Investicija, čija ukupna vrijednost iznosi gotovo 2,5 milijuna eura, financira se sredstvima Primorsko-goranske županije, a ob-

hvaća izgradnju dvorane s pripadajućom opremom, stručni nadzor nad radovima te troškove izrade projektne dokumentacije.

Nova dvorana koncipirana je kao suvremeni, funkcionalni objekt s jednostavnim sportskim borilištem, pomoćnim prostorijama i pratećim sadržajima. Bit će izvedena kombinacijom armiranobetonske i drvene lamelirane nosive konstrukcije, a projekt je oblikovno usklađen s postojećim građevinama i okolinom. Završetak radova planiran je u veljači 2027.

Ta investicija važan je korak u jačanju obrazovne infrastrukture Gorskog kotara te važna dopuna postojećih školskih kapaciteta u Moravicama. Dvorana će biti namijenjena za izvođenje nastave Tjelesne i zdravstvene kulture Željezničke tehničke škole, ali i učenicima Osnovne škole Ivana Gorana Kovačića Vrbovsko, Područne škole *Nikola Tesla*. Objekt će biti namijenjen i širemu krugu korisnika, sportskim klubovima, rekreativcima, djeci i mladima, ali i za kulturne i društvene aktivnosti lokalne zajednice.

Projekt se planira još od 2021., kada su započeli prvi razgovori o potrebi izgradnje. U 2022. izrađen je projektni zadatak, nakon čega je uslijedila priprema dokumentacije i postupak ishođenja građevinske dozvole. Unatoč izazovima u javnoj nabavi projekt je uspješno doveden do faze izvođenja. Izvođač radova je tvrtka *EDING d.d.* iz Zagreba, dok je za stručni nadzor angažirana tvrtka *TECHCON PLAN d.o.o.* iz Rijeke. Projektну dokumentaciju izradio je *Urbanistički studio* iz Rijeke.

Svečanosti početka radova prisustvovali su predstavnici županijske i lokalne vlasti, Ministarstva znanosti, obrazovanja i mladih, izvođača, projektanata, mjesne zajednice i škole. Projekt izgradnje dvorane u Moravicama prvi je u nizu sličnih planiranih ulaganja u obrazovnu infrastrukturu Primorsko-goranske županije. ■

ZAPOČELA IZGRADNJA SVJETLOVODNE MREŽE U PULI

U suradnji s Gradom Pula–Pola započeli su građevinski radovi na izgradnji električne komunikacijske infrastrukture (EKI), konkretno svjetlovodne distribucijske mreže (SDM), koju na području grada Pule provodi investitor *Hrvatski Telekom d.d.* Ta moderna infrastruktura omogućit će građanima i poslovnim korisnicima Pule brži, pouzdaniji i tehnološki napredniji pristup internetu i digitalnim uslugama.

Radovi obuhvaćaju izvođenje iskopa na više lokacija unutar grada, i to fazno, na dijelovima Ulice Komunal, Puta od fortica, Ulice braće Čeh, Šandaljske ulice, Dukićeve ulice, Ulice Valmade te Ulice Monte Serpo. Zbog radova uvodit će se privremene regulacije prometa, o čemu će građani biti pravodobno obaviješteni. Prva faza iskopa već je započela, a dovršetak te faze planiran je do 30. svibnja 2025. Nakon toga projekt je nastavljen na širemu području Šijane, Vadebeka te u drugim gradskim četvrtima.

Ukupna vrijednost prihvatljivih troškova toga infrastrukturnog projekta iznosi 7,9 milijuna eura, od čega *Hrvatski Telekom* ulaže znatnih 4,8 milijuna eura vlastitih sredstava. Vrijednost nabavnog ugovora za izgradnju optičke mreže iznosi 6,5 milijuna eura, čime se potvrđuje opsežnost i važnost tog ulaganja.

Investicija je dio dugoročnoga strateškog plana *Hrvatskog Telekom*a usmjerenog ka razvoju infrastrukture vrlo velikih kapaciteta (VHCN) u Istri. Samo tijekom 2024. sličnim projektima u Poreču, Medulinu, Rovinju te brojnim okolnim općinama omogućena je usluga širokopojsnog pristupa nove generacije za više od 9300 korisničkih jedinica. Razvojem optičke mreže Pula se svrstava među hrvatske gradove koji aktivno ulažu u digitalnu

KRATKE VIJESTI

transformaciju i kvalitetu života svojih građana, stvarajući preduvjete za nove poslovne prilike, digitalne usluge javne uprave te pametne gradske sustave budućnosti. ■

POTPISAN UGOVOR O SUFINANCIRANJU CENTRA ZA STARIJE OSOBE U NAŠICAMA

U Gradskoj upravi Našica 23. lipnja 2025. potpisan je Ugovor o sufinanciranju izgradnje i opremanja Centra za starije osobe, čime je potvrđena važna faza provedbe toga velikog socijalnog projekta. Ugovor su potpisali županica Osječko-baranjske županije Nataša Tramišak i gradonačelnik Grada Našica Krešimir Kašuba. Tim dokumentom Osječko-baranjska županija osigurala je Gradu Našicama sredstva u iznosu od 625.000 eura. Centar za starije osobe u Našicama jedna je od najvećih investicija u području socijalne skrbi na prostoru Županije. Investicija ukupne vrijednosti veće od 11 milijuna eura obuhvaća izgradnju ustanove bruto površine 5000 kvadratnih metara. U Centru će biti osigurano 127 kreveta za slabije pokretne i nepokretne osobe III. i IV. skupine, uključujući kapacitete za osobe s demencijom. Osim smještajnih usluga Centar će pružati i širok raspon izvaninstitucionalne skrbi za još 256 korisnika.

Do sada je u izgradnju uloženo oko 2,5 milijuna eura, a radovi napreduju u skladu s planiranom dinamikom. Prema procjenama izvođača, završni radovi trebali bi biti dovršeni do kraja godine, nakon čega se očekuje stavljanje objekta u funkciju. Otvaranjem Centra planira se zapošljavanje ukupno 85 radnika, što će dodatno osnažiti lokalno tržište rada. Time će se, osim što će se poboljšati životni uvjeti starijih osoba, stvoriti nova radna mjesta u sektoru socijalne skrbi.

Na području Osječko-baranjske županije

trenutačno djeluju tri doma za starije i nemoćne osobe u Osijeku, Đakovu i Belom Manastiru s ukupnim kapacitetom od 803 korisnika. Uz 39 registriranih pružatelja usluga s ukupno 1907 smještajnih mjesta Županija i dalje bilježi rast potreba za smještajem starijih osoba i njihovom skrbi, zbog čega se sve veće težište stavlja na razvoj izvaninstitucionalnih usluga.

Paralelno s izgradnjom Centra u Našicama u pripremi su novi projekti širenja kapaciteta u postojećim ustanovama. Tako se u Osijeku planira proširenje doma za dodatna 134 korisnika, dok će u Đakovu biti osigurano 20 novih mjesta.

Ugovor o sufinanciranju potpisan je u prisutnosti predstavnika Županije i Grada, uključujući zamjenike županice Josipa Miletića i Gorana Ivanovića, predsjednicu Gradskog vijeća Ines Resler, županijskog vijećnika Vanju Prošića te pročelnike nadležnih upravnih odjela. Projekt Centra za starije osobe u Našicama prepoznat je kao temelj za dugoročnu i održivu skrb o starijoj populaciji te doprinos kvalitetnijemu životu građana regije. ■

DOGRADNJA SPORTSKOG CENTRA LIPIK

Dana 10. lipnja 2025. u prostorijama Gradske uprave Lipik potpisan je ugovor o izvođenju radova na izgradnji velikoga pomoćnog nogometnog igrališta s umjetnom travom u sklopu Sportskog centra Lipik. Ugovor su sklopili Grad Lipik, koji je zastupao gradonačelnik Vinko Kasana, te tvrtka *Promet građenje d.o.o.* iz Požege, koju zastupa direktor Tomislav Ećimović. Riječ je o projektu koji čini osmu etapu uređenja i nadogradnje sportskih sadržaja unutar Sportskog centra Lipik, a uključuje izgradnju velikoga, stometarskoga pomoćnog nogometnog igrališta s umjetnom travom. Lokacija planiranog igrališta je između glavnoga nogometnog terena i Staklanske ulice, neposredno iza

postojećega teniskog igrališta.

Ukupna vrijednost radova definirana tim ugovorom iznosi 674.914,60 eura s uključenim PDV-om, a znatan dio sredstava, približno 300.000 eura, osiguran je iz Programa izgradnje, obnove, održavanja, opremanja i rekonstrukcije sportskih građevina Ministarstva turizma i sporta Republike Hrvatske. Ugovor o sufinanciranju uručen je gradonačelniku Kasani početkom 2025. Projekt je pripremila Lipička razvojna i turistička agencija LIRA. Cilj je projekta omogućiti bolje uvjete za treniranje i sportska događanja, posebno za potrebe lokalnih nogometnih klubova i mladih sportaša. Ugradnja umjetne trave omogućit će cjelogodišnje korištenje igrališta bez obzira na vremenske uvjete, što je osobito važno za kontinuitet sportskih aktivnosti.

Radovi na igralištu trebali bi započeti nakon što Grad službeno uvede izvođača u posao, što je planirano najkasnije u roku od 15 dana od dana potpisivanja ugovora. Tim projektom nastavlja se s konkretnim ulaganjima Grada Lipika u sportsku infrastrukturu kao dio dugoročne strategije razvoja i poticanja rekreativnog i natjecateljskog sporta na tome području. ■

POTPISAN UGOVOR ZA DRUGU FAZU RADOVA NA IZGRADNJI KANALIZACIJSKE I VODOOPSKRBNNE MREŽE NA PODRUČJU KAŠTELA

Projekt poboljšanja vodnogomunalne infrastrukture aglomeracije Kaštela – Trogir ukupno je vrijedan 244,8 milijuna eura (bez PDV-a) i sufinanciran je sa 70 % bespovratnih sredstava Europske unije iz Kohezijskog fonda. Nositelj je projekta tvrtka *Vodovod i kanalizacija Split*, koja ga realizira u suradnji s Ministarstvom zaštite okoliša i zelene tranzicije, *Hrvatskim vodama*, gradovima Kaštelima, Trogijom i Splitom te općinama Okrugom i Segetom.

KRATKE VIJESTI

Izgradnjom podsustava Kaštela, Trogir, Seget, Okrug i Slatine u cijelosti će biti realiziran projekt aglomeracije Kaštela – Trogir, kojim će se vodoopskrbna mreža na području Kaštela, Trogira i Čiova proširiti na dodatnih 7700 stanovnika (2548 priključaka), povećavajući stopu priključenosti na 99 %, dok će istodobno 32.477 stanovnika (8613 priključaka) biti priključeno na sustav odvodnje, čime će se razina priključenosti podignuti sa sadašnjih 45 % na 98 %.

U Gradu Kaštelima 16. lipnja 2025. svečano je potpisan Ugovor o radovima za izgradnju dijela sekundarne kanalizacijske i vodovodne mreže na području Kaštel Lukšića, Kaštel Starog i Kaštel Novog, u sklopu "B paketa" projekta poboljšanja vodnokomunalne infrastrukture aglomeracije Kaštela – Trogir. Ugovor su potpisali direktor *Vodovoda i kanalizacije d.o.o. Split* Miroslav Delić u ime naručitelja i direktor odabranog izvođača radova, tvrtke *Inero d.o.o.* iz Splita Ilija Naletilić. Potpisivanju Ugovora prisustvovao je i gradonačelnik Denis Ivanović.

Vrijednost ugovorenih radova je 25,6 milijuna eura bez PDV-a, odnosno 32 milijuna eura s PDV-om. U sklopu tog ugovora na području Kaštel Lukšića, Kaštel Starog i Kaštel Novog bit će izgrađena 42,3 km kanalizacijske mreže, 17,6 km novog vodovoda i 4,6 km zamjenskog. Također će biti izgrađena nova vodosprema Plano II, a predmet radova je i zamjena hidromehaničke i elektroopreme postojećih crpnih stanica odvodnje aglomeracije Ka-

štela – Trogir (ukupno 22 crpne stanice). U sklopu prve faze projekta aglomeracije na području Kaštela i Trogira izgrađeno je više od 100 kilometara kanalizacijske i gotovo 80 kilometara vodoopskrbne mreže. Sada počinje druga faza radova i to je zadnji ugovor koji je potpisan, jer su prethodno potpisani ugovori za Slatine, Okrug i Seget. Realizacijom toga novog ugovora Kaštela će gotovo u cijelosti biti pokrivena suvremenom vodnokomunalnom infrastrukturom, što je vrlo važno za stanovništvo, ali i za daljnji razvoj gospodarstva i turizma cijeloga kraja. ■

U SPLITU POTPISANI UGOVORI ZA PROJEKTE U VRIJEDNOSTI VEĆOJ OD 1,4 MILIJUNA EURA

Gradonačelnik Splita Tomislav Šuta, direktor gradske tvrtke *Žnjan d.o.o.* Marijan Ciprijan i državna tajnica ovlaštena za upravljanje Ministarstvom regionalnoga razvoja i fondova Europske unije Zrinka Raguž potpisali su 25. lipnja 2025. u zgradi splitske Gradske uprave ugovore o sufinanciranju projekata ukupne vrijednosti 1.437.900,74 eura.

Sredstva su osigurana iz Državnog proračuna Republike Hrvatske, u sklopu Javnog poziva za sufinanciranje provedbe EU projekata na regionalnoj i lokalnoj razini u 2025. godini. Tim sufinanciranjem osigurana su dodatna bespovratna sredstva za nekoliko ključnih EU-ovih projekata Grada Splita usmjerenih prema jačanju lokalne infrastrukture i una-

pređenju učinkovitosti upravljanja javnim resursima.

Posebno se izdvaja Sporazum o korištenju bespovratnih sredstava tehničke pomoći u sklopu Integriranog teritorijalnog programa 2021. – 2027., kojim se sufinanciraju svi troškovi rada Odsjeka za provedbu ITU mehanizma – Posredničkog tijela za odabir operacija u razdoblju od 1. siječnja 2024. do 31. prosinca 2029. Uz već prethodno odobrenih 885.000,00 eura iz EU-ovih fondova ugovorom su osigurana dodatna 78.088,24 eura nacionalnih sredstava.

Dodatnih 59.812,50 eura dodijeljeno je za provedbu EU-ova projekta "Rekonstrukcija vatrogasnog doma DVD-a Slatine i nabava vatrogasnog vozila za potrebe Javne vatrogasne postrojbe Grada Trogira", dok je najveći dio sredstava (1,3 milijuna eura) namijenjen sufinanciranju projekta "Uređenje Žnjanskog platoa". Riječ je o strateškome projektu Urbane aglomeracije Split, koji je u travnju 2025. dobio 14 milijuna eura bespovratnih sredstava iz ITU mehanizma. Ugovor o sufinanciranju tog projekta potpisao je direktor tvrtke *Žnjan d.o.o.* Marijan Ciprijan.

Potpisivanju Ugovora nazočili su zamjenik gradonačelnika Ivo Bilić, pročelnica Ureda Grada Marina Protić, pročelnica Upravnog odjela za ekonomske poslove Olenka Dadić, pomoćnica pročelnice Službe za razvoj grada Vedrana Franić i voditeljica Odsjeka za provedbu ITU mehanizma Ana Jerkunica.

www.casopis-gradjevinar.hr